

Karma

Han så drengen sidde i kørestolen foran kiosken i Sommerlandet, og han genkendte ham med det samme. Det var ham, der var blevet ramt af en motorcykel og var blevet lam fra livet og ned. Hans ben pegede dødt ind mod hinanden, de var alt for tynde under de ternede shorts.

Aslak forsøgte at tænke på noget andet. Men det var de ben, han så dem hele tiden: De stod så skævt på fodskamlen, så slappe og kraftesløse.

Drengens mor rakte ham en isvaffel, og han tog imod den med begge hænder.

- Nå, der er du, sagde Aslaks mormor, som kom tilbage fra toilettet, - hvad skal vi prøve nu? Karussellen?

Aslak svarede ikke. Der var noget i drengens åbne blik, den måde han stille spiste isen på, der blødte dybt inde i øjnene.

- Kender du ham i kørestolen? sagde hans mormor.

- Nej, sagde han. – Men jeg ved, at han blev kørt over på vej hjem fra skole. Af en fuld mand.

Hans mormor rystede på hovedet:

- Hvor er det synd, sagde hun.

- Synd? sagde Aslak, og pludselig væltede vreden op i ham. - Det er så fucking uretfærdigt! Jeg kan ikke holde det ud!

Han havde lyst til at tæske op i himlen. Slå og sparke. Hans mormor sagde ikke noget.

Da han var kommet i seng den aften, kunne han ikke sove. Han blev ved med at se drengen for sig, at han kiggede uskyldigt op fra isen med gulf om munden. Han forestillede sig, hvordan drengens mor skulle hjælpe ham i seng hver aften. Han så, at drengen var nødt til at klamre sig til hendes hals som en abeunge.

Det sorte værelse dunkede pludselig omkring ham som et stort, åbent sår. Han stod op for at hente et glas vand og tænke på noget andet. Da han stod i køkkenet og stirrede ud i mørket, faldt et græsagtigt lys med ét ind gennem vinduet. Først troede han, det var måneskæret, men da han gik hen for at kigge ud, begyndte kantlisterne at gløde, og vinduet blev til en flammende port. Udenfor trak nattehimmelen sig tilbage og åbenbarede et landskab, der var badet i dagslys. En varm vind strøg gennem dale med gule kornmarker, og lige ud for ham førte en slynget grusvej hen mod en by, der rejste sig med tårne og spir bag en bymur langt ude. Inden næste øjeblik fik han øje på en gudelignende skikkelse, der kom gående imod ham. Manden var måske et hoved højere end et voksent menneske, og hans krop var helt selvlysende.

Da han nærmede sig Aslak, lagde han hånden på brystet og bukkede let.

- Velkommen til Karmariget, sagde han.

Aslak havde en følelse af, at han stod overfor en Gud, men den fremmede lignede ikke nogen af de guder, Aslak kendte. Ansigtet var mildt, og øjnene var kridhvide og flydende i den marmoragtige hud. Guden lignede en græsk statue, der var blevet levende, helt farveløs og

ophøjet i sine bevægelser.

- Jeg har ventet længe på dig, sagde guden, – og det er mig en stor glæde endelig at møde dig. Nu har jeg overvåget dig gennem et stykke tid, og jeg ved, at du ikke længere kan bære at leve i en verden, hvor uskyldige mennesker lider. Og tro mig: Jeg forstår dig! Jeg ved, hvor ondt det gør, og derfor vil jeg nu tage dig med ind i Karmariget: ind i retfærdighedens paradys.

- Karmariget? sagde Aslak.

- Karmariget, nikkede guden, – det sted, som mennesker gennem årtusinder har drømt om. Det land, hvor intet uretfærdigt kan ske.

Aslak så ind i gudens hvide ansigt. Det var en smuk gud, stolt og muskuløs som en pumpet atlet.

- Og du er heldig, sagde guden, - for du er udvalgt. Du er udvalgt til at se Karma, Karmarigets vidunderlige hovedstad. Jeg vil nu vise dig den smukkeste by, du nogensinde har set. En by, hvor alt er bygget af lysende marmor, og hvor alt er præcis, som det skal være!

Guden tog blidt om Aslaks skuldre og skubbede ham frem på vejen ud mellem markerne, hvor kornet var usædvanligt højt og gyldent, og hvor vinden som et hviskekor steg og ebbede ud mellem stilkene. Mens de gik, groede byens tårne og mure langsomt frem i det skarpe sollys, og snart kom de til byporten, der var flere etager høj. Ovenover indgangen stod der skrevet med dybe, gotiske bogstaver: "Øje for Øje, Tand for Tand", og to marmorengle vogtede indskriften med savtakkede vinger og buede sværd.

Guden førte Aslak ind ad porten, og de passerede to enorme stenøjne, som var hugget ind i murene på hver side af indgangen.

Guden smilede:

- Her i Karma hersker der fuldstændig lov og orden, for alle bliver set med retfærdighedens blik. Her har mennesker aldrig noget at frygte.

De trådte ind på en stor, solbeskinnet plads af marmor. Alt glitrede og funkede. Hen over pladsens fliser gik et tilhugget mønster af halve hagekors, og ude langs siderne lå templer og paladser, der førte ind til søjlegange med små springvand og kæmpekrukker med hvide roser.

De skrædede videre ind over pladsen og kom ind på en hovedgade, der som en flod forbandt det ene palæ efter det andet. Overalt skød nye, overdådige bygninger frem med tårne og karnapper og smukke terrasser. Over alle porte og vinduer var der marmorrelieffer af stærke, veltrænede mennesker, som dyrkede sport eller drak vin og spiste kød og frugt af store fade.

Aslak sugede skønheden ind, trak vejret tungt, duftede, åndede. Det var, som om lyset antændte de hvide facader, der glitrede inde under marmoret som et skjult, opdæmmed hav.

Først da de havde gået længe, gik det op for Aslak, at han endnu ikke havde set nogen mennesker.

- Her er meget stille, sagde han. - Hvor er alle henne?

- De er til middagsdom, svarede guden. - Hver middag ringer de store klokker i tårnet til højre for byporten tre slag. Så går alle indbyggere ind i et domhus for at få deres regnskab gjort op. Sammen med en dommer og Karmas overvågningsmænd gennemgår de det døgn, der er gået. Hvad man har gjort godt og skidt, og hvor mange lykkepoints, man har optjent. De borgere, der har gjort meget godt og ikke har gjort noget forkert, får lykkepoints, men dem som er gået imod

loven, får ulykkespoints.

Guden pegede på en bygning med klokketårn, der lå over gaden for enden af en stor plads. En trappe, der var ligeså bred som bygningen, førte op til to indgange pyntet med relieffer af vidtåbne øjne.

- Her kan du se et domhus, sagde guden, – det er der, menneskerne her i kvarteret får deres daglige dom.

- Det ligner en kirke, sagde Aslak.

Gudens hvide øjne rullede pludselig uroligt, og Aslak syntes, at den hvide krop rystede en smule.

- I Karma findes der ingen kirker, sagde guden, - kirker er strengt forbudt.

Der lød en rungen inde fra domhuset, som om store indvendige porte gik op. Guden lænede sig frem mod Aslak:

- Du må forstå, at kirker er dødsensfarlige. De håner alle dem, der lever et bundretfærdigt liv. Kirker får mennesker til at tro, at loven ikke er det vigtigste, det eneste, det sandeste.

Det bølgede umærkeligt i gudens marmorhud, da han fortsatte:

- Og i Karma er loven det vigtigste, det eneste og det sandeste.

Aslak lagde mærke til en flok fugle, der lettede fra dompladsen.

- Hvordan lyder loven? spurgte han.

Guden lyste op:

- Åh, det er dejligt enkelt! Alt, et menneske har brug for at vide, er samlet i Karmalovens ene, hellige sætning:

Øje for øje, tand for tand,

løgn for løgn, sand for sand.

- Karmas livslov, smilede guden, - garanterer den allerdybeste retfærdighed for alle.

Aslak smilede, indtil guden pludselig blev mørkere i blikket og sænkede stemmen:

- Karma er ikke ligesom din brutale verden, hvor der ingen retfærdighed findes!

I det samme lød der latter og skridt inde fra domhuset, og i næste øjeblik begyndte mennesker i alle aldre at myldre ud af portene: Glade kvinder, mænd og børn, der småsnakkende trådte ud i middagsheden på pladsen og gav sig til at synge eller satte sig ved et springvand og talte om ting, der fik dem til at le højt. På gaden legede børn, der alle var smukke og brune, de hoppede og skubbede godmodigt til hinanden, og selvom de faldt, var der ingen, der slog sig eller græd.

- Alle de mennesker, du ser her, sagde guden, - er borgere, der har fortjent en dejlig dag. De behøver ikke at frygte noget ondt, for i Karma rammer ulykken kun dem, der selv er skyld i det. Her hersker den totale tryghed. Ingen her behøver at være bange for hverken sygdom, ulykker eller uheld. Ingen behøver bekymre sig om noget som helst!

Guden slog begejstret ud med armene:

- Her får man kun, hvad man fortjener!

Aslak gispede. Hans hjerte slog vildt. Det var, som gik han inde i alle sine vildeste dagdrømme på én gang. I middagslyset strålede marmorbyen som den rene sne, og uanset hvem han kiggede på, smilede de lykkeligt tilbage. Unge og gamle holdt hinanden i hænderne, kyssede og krammede. I baggrunden lød fløjtespil, og der var ikke andet i verden end leg og glæde.

- Findes her heller ingen børn i kørestol? spurgte Aslak.

- Selvfølgelig gør der ikke det, sagde guden.

- Eller ensomme? sagde Aslak.

- Man er kun ensom, hvis man selv ønsker det, sagde guden.

Han lagde smilende hænderne på Aslaks kinder:

- Du skal huske, at alle her fortjener kærlighed, og hver eneste er elsket af præcis det menneske, de fortjener. Ingen behøver være bange for, at deres elskede går fra dem, eller holder op med at elske dem, for nøjagtigt som man selv elsker, bliver man elsket tilbage. Hvem gider egentlig også ulykkelig kærlighed?

Guden lo, så marmorbrystet rungede.

- Livet i Karma er enkelt, sagde han. - Her fører et smil altid til et smil, og den, som giver en gave, får en gave. For som vores største poet har skrevet det i vores eneste matematiske lov: *Alt, hvad du sender ud, får du tilbage.*

Aslak kunne næsten ikke tro det. Hele tiden fik han øje på nye muskuløse menneskekroppe, tillidsfulde blikke og børn der jublende kastede sig ud i dumdristige lege uden at komme til skade. Ingen sorg, ingen syge! Ingen frygt, ingen skyer! Det var virkelig paradiset, han var kommet til.

Alligevel var det, som om lyset ændrede sig, jo længere de vandrede ind i byen. Og da Aslak efter et stykke tid kiggede op i himlen, var der kommet en gusten hinde af slørede skyer ind over byen. Det var også, som om gaderne var blevet smallere og husene mindre.

- Men hvad sker der, hvis man ikke kun sender gode ting ud verden? spurgte Aslak forsigtigt.

Guden nikkede og sagde:

- Godt spørgsmål, min dreng.

Han blottede sine kridhvide marmortænder i et smil og skulle lige til at svare, da de hørte nogen græde længere inde i byen. Aslak standsede. Nede for enden af en snæver gade til et lavereliggende kvarter kom en kvinde gående. Hun havde noget tungt i armene.

Da hun nærmede sig, så Aslak, at det var et lille, livløst barn. Barnets ben hang slapt ned over kvindens arme, og hendes ansigt var trukket sammen i smerte. I det dystre skær fra himlen strålede hendes øjne, som om hun havde feber, og hun hulkede med en tynd, hjerteskerende stemme.

- Hvad er der sket med hendes barn? hviskede Aslak.

Guden lagde armen om ham og ventede lidt, før han svarede.

- Min ven, sagde han, - du skal ikke spørge, hvad der er sket. Du skal hellere spørge, hvad hun har gjort.

- Hvad hun har gjort? sagde Aslak.

- Ja, sagde guden, - hvad hun har gjort, siden hendes barn er blevet sygt.

Aslak hørte ikke, hvad guden sagde. Han så kun kvinden. Men da han trådte hen mod hende, trak guden ham tilbage.

- Tag det roligt, sagde han og lagde armene om Aslaks skuldre, - og lad være med at blive følelsesladet.

Aslak rørte sig ikke.

- Du må for alt i verden ikke lade dig gribe, sagde guden, - for når det barn lider, så er det barnets eller moderens egen skyld. De kommer fra et kvarter, hvor man ikke har så mange lykkepoints. Og de har helt sikkert gjort noget galt. Alt er, som det skal være. Hvis du får ondt af dem, så håner du loven om øje for øje, tand for tand.

- Men må mennesker da ikke hjælpe hinanden her? hviskede Aslak.

- Selvfølgelig må de det! sagde guden i et stort smil. - Det er kun godt og smukt at hjælpe! Det giver lykkepoints. Når man gør en god gerning, kommer den jo altid godt igen. Men man skal bare huske kun at hjælpe for ens *egen* skyld og aldrig for *andres* skyld. Det er derfor, at medlidenhed er strengt forbudt her i Karma.

- Men hvad nu, hvis man synes, at det er synd for nogen, at de har det skidt?

- Synd? sagde guden. - I Karma er ingenting synd for nogen.

Aslak prøvede at holde tårerne tilbage, da kvinden med barnet stod foran dem. Men så trådte guden pludselig frem med et uventet smil. Han hilste kort på kvinden og begyndte at undersøge barnet meget nænsomt. Da han havde mærket det på panden og tjekket dets reflekser, tog han det i armene og sagde til Aslak:

- Kom, min ven, vi må have barnet på sygehuset.

Aslak åndede lettet op, og moderen sukkede taknemmeligt. Uden at sige noget gik de efter ham gennem byen, til de kom til en stor, åben plads. For enden af en stjerneformet trappe hævede en bygning pyntet med blomsterranker sig op over husene. Ved indgangen stod der med smukke, blomsterslyngede bogstaver: "Alt får vi tilbage" og nedenunder stod der med mindre skrift "Hjælp dig selv".

- Så er vi ved sygehuset, sagde guden, - og det er et af mine absolutte yndlingssteder i Karma.

En kvalmende lugt af sygdom og gammel sved slog dem i møde, da de trådte ind i bygningen. De stod i en kæmpesal med mørkeblå mure. Fra højtsiddende vinduer strømmede et støvet lys ned på hundreder af sengerækker, der gik fra væg til væg i alle fire verdensretninger. Der lå både børn og voksne i sengene, og rundt omkring gik en sværm af tavse mennesker og tømte pletter og lagde forbindinger og gav de syge mad og drikke. En kvinde med udtryksløst ansigt kom målrettet og mekanisk gående hen mod dem og tog uden videre mod det livløse barn. Hun bar det hen til en tom seng og lod moderen følge med.

I det samme lød en dyb orgeltone fra et hul i loftet, og alle sygehjælperne slap, hvad de havde i hænderne og forlod salen. Så snart de var væk, strømmede et nyt hold af mennesker ind.

- Hvad skete der? sagde Aslak, - hvem er alle de nye mennesker?

- Alle her er frivillige, der hjælper for deres egen gode skyld, sagde guden. - De sender gode ting ud for at få dem tilbage. Men sygehusreglerne siger, at de må kun være her to timer ad gangen.

- Hvorfor kun to? spurgte Aslak.

- Fordi vi ikke vil risikere, at de lærer de syge for godt at kende og får ondt af dem. Vi må beskytte os godt mod den slags. Derfor må hjælperne heller ikke spørge de syge, hvad de hedder. Navne kan fremkalde de frygteligste følelser i mennesker.

Guden så et øjeblik næsten ophidset ud.

- Og når orgeltonen lyder, sagde han, - skal alle hjælpere øjeblikkeligt forlade sygehuset og lade nye komme til.

Aslak kiggede over på sengen med det livløse barn. To nye hjælpere stod bøjet over barnet, mens moderen holdt det i hånden. Guden klappede Aslak på skulderen og smilede:

- Det er smukt, synes du ikke? At alle her har lov at arbejde for deres egen lykke.

Aslak svarede ikke, men guden slog armene ud og sagde:

- Kom, vi skal videre. Vi har meget at nå.

Han skubbede næsten muntert Aslak forbi sengene ud af sygehuset. Da de lidt efter stod udenfor i dagslyset, sagde han:

- Min ven, nu vil jeg vise dig den dybeste retfærdigheds kvarterer. Når du ser dem, vil du forstå, hvor gennemgribende smukt og retfærdigt alt i Karma er.

Aslak var begyndt at svede, men Karmas tage var badet i rosenfarvet aftenskær, og guden trak ham ufortrødent ned ad en sidegade.

- Kom, sagde han begejstret, - du skal se vores allerinderste kvarter.

De passerede domhuse, butikker, skoler og boder på stadig smallere gader, og guden hilste venligt på alle, de kom forbi. Men børnene blev tyndere, de råbte og skubbede til hinanden og slog sig, når de faldt. Mellem de voksne dukkede stadig flere hæslige og hærgede og håbsforladte skikkelser frem. Nogen var klædt i gammelt tøj, andre gik spastisk eller haltede. Langs husmurene kravlede og mavede folk sig fremad på albuerne med ansigterne nedad. Aslak tiggede guden om at standse, men guden var fuld af energi og havde Aslaks håndled i et jerngreb.

Lidt efter var de fremme ved en gruppe handicappede, unge mænd. De sad i skygge under en søjlegang ved et udtørret springvand og stirrede ud på gaden med fjerne blikke. Ingen af mændene gengældte gudens hilsner, men alligevel standsede han og smilede bredt. Med samme dybe buk som en cirkusdirektør, der åbner en forestilling, pegede han over på de unge mænd:

- Se godt på dem!

Hans stemme var blevet metallisk, og marmortænderne lignede hestetænder.

- Her ser du, hvad der sker i Karma, hvis man gør oprør mod Karmaloven. Alle de unge mænd, du ser derinde, var engang dødsensfarlige forbrydere.

- Hvad gjorde de? hviskede Aslak.

- De satte sig op mod loven og opfordrede andre til at gøre det samme!

Guden rullede med øjnene, så marmorpupillerne lynede.

- Tænk dig, de fostrede den syge idé, at loven ikke skulle gælde overalt. De kaldte den endda grusom og umenneskelig og de krævede de mest uhyrlige ting tilladt! Tænk dig: De ville gøre det tilladt at klage! De ville gøre det tilladt at hjælpe andre for *andres* skyld! De ville gøre det tilladt at føle medlidenhed! De ville gribe ind i livets egen gang! De ville tillade politiske partier, som skulle fordele pengene helt uretfærdigt. De ville give mad og tøj til dem, der ikke fortjente det. De ville tillade demonstrationer mod loven, og værst af alt...

Gudens øjne slog gnister, og blodårerne dunkede i marmortindingen.

- De ville tillade mennesker at bede! De ville tillade, at mennesker foldede hænderne og bad en gud om at gribe ind, lige når livet var allermest retfærdigt! Så svage var de, at de af ren og skær mangel på livsstyrke drømte om at skabe en uretfærdig verden, hvor *alle* - uanset fortjeneste - er usikre på fremtiden. Hvor *alle* kan blive syge og kørt over, og hvor *ingen* nogensinde kan vide sig sikre på noget som helst. En verden, hvor det eneste, man kan håbe på, er, at man kan få andres hjælp eller få en eller anden blødsøden guds nåde!

Guden råbte højt af afsky, og marmorblodet pumpede i store skyller gennem hans muskler. Men så blottede han langsomt tænderne i et smil og sænkede stemmen:

- Men se dem nu: De fik som fortjent og blev syge og krøblinger alle sammen! Og jeg lover dig: ikke engang en kørestol får de her!

Han hvædede smilende, men hans ansigt var gråt og glødede.

- Så min ven, sagde han og lagde armen om Aslak: - Nu har du set Karmas dybeste hjerte, og du har set retfærdigheden ske fyldest. Paradiset er åbnet for dig, og du skal bare vælge. Sig ja, og du får lov at leve i Karma med mig og de retfærdige. Sig ja, og du går ud af de uretfærdiges helvede for altid. Se, alt det jeg vil give dig.

Kom, min ven. Kom.